

bili, treba jih torej opozarjati. A rad jih opozarjam tudi na delo prof. Hoića, s katerim se bodo poučevali in zabavali. »Matici Hrvatski« pa častitam na tem za narod častnem delu.

Zadnja knjiga se zove:

»Počela političke ekonomije. Napisao dr. Blaž Lorković.« 8°. Str. 322. Pred tem delom pa imaš v istem zvezku mal spis na XXIV + 36 str. z nadpisom: »Antun Jakić i knjižnica za hrvatske trgovce. Pripomenak. Sa slikom Ante Jakića.« Cena knjižarska gld. 1.50. — To je prva knjiga nove »knjižnice za hrv. trgovce«. Torej zopet novo književno podjetje praktične »Hrvatske Matice«! Tudi o tej v glatkem jeziku in mično pisani knjigi bomo še govorili o priliki. Knjiga je tega vredna, kajti pisatelj je strokovnjak. Obširen je pregled slovstva v tej stroki iz vseh jezikov. »Kazalo imenā i stvari« dela knjigo jako rabljivo. Toplo jo priporočamo slovenskim trgovcem in drugim, ki se zanimajo za narodno gospodarstvo.

Dve izmed imenovanih knjig, namreč »Herodota« in »Počela političke ekonomije« dobē udje samo po znižani ceni, ne pa za udnino.

Prostor ne dovoljuje, da bi razmišljali ob koncu tega pregleda o knjigah »Hrvatske Matice« na vse strani. Le prošnjo naj dostavimo v prid »Matice« same in v prid udov: Slavnī odbor naj tako vodi ta krasni književni zavod, da ne bodo knjige tudi v bodočnosti žalile verskega in npravnega čustva hrvatskega naroda, ampak je krepile in tako vodile narod do krščanskeomike.

IZ DRUGIH SLOVSTEV.

Med znanstvenimi glasili si je pridobil pod vodstvom učenjaka profesorja Jagića svetoven glas list: »Archiv für die slavische Philologie.« Pri tem listu, katerega XII. zvezek 1. in 2. snopič je izšel sredi meseca avgusta, sodelujejo slovanski in (neslovanski) nemški učenjaki-filologi na glasu. Rečena snopiča letošnjega letnika sta polna poukov in zanimivosti. V kratko hočem seznaniti z njima čitatelje »Dom in Svet«-a. Na prvih straneh (1—47) beremo naučno nadaljevanje »pridne in bistroumne razprave«, kakor jo imenuje O. S. Škrabec¹⁾: »Zur Geschichte der nominalen Deklination im Slovenischen« V. Oblāk-a. Slovenskemu čitateljstvu manje, nego učenemu svetu znani mladi naš rojak podaja tukaj pridno zbrano gradivo o nominalni deklinaciji slovenski. Želeli bi samo, kadar se bo dovršil spis, da se tudi posebej ponatisne. Zakaj »Archiv« je drag in ne mnogim pristopen. Z veliko zanimljivostjo bere se tudi drugi spis, (sledeča) razprava W. Vondrak-a od str. 47—78: »Ueber die persönlichen Schimpfwörter im Böhmischen«. Gosp. pisatelj pripoveduje nam o čeških osebnih psovkah. Ozira se sosebno na to, kako se izgovarjajo neke same na sebi »nedolžne« besede in kako se rabijo v stiku z dru-

gimi psovkami, p. »pacholek« 1) Knecht, 2) grober Kerl«. Naleti v tej razpravi čitatelj tudi na nekatere, ki so znane med nami Slovenci kot lastna imena in priimki kot: »šibal, Gauner« 70, »šantak, Betrüger« 71, »vajda 1) Anführer der Zigeuner, 2) Flegel«. S tem pa ni rečeno, da so ta naša imena vzeta iz čeških psov, da bi se i to lahko zgodilo. V rojstnem kraju pisca teh vrstic — mimogrede omenjeno, kako se lahko pride do priimka, lastnega imena — napravili so si trije osebenki ali gostači kočē. Prvi je bil nadležen, godrnjal ali »nerval« je o vsaki reči. Drugi je bil siten, »da ga je že bil vsaki sit, kakor na pust potice«. Tretjemu pa ni narava podelila najlepše postave in obličja. Pa eto ti nepoklicanih izbiračev imen, mušljivih ljudij. Naenkrat zberō hišam dosedanjih gostačev imena sebenjakom: »Nergač, Sitnež, Grdež«. Čez nekoliko desetletij — in imena so tu brez karakterizujočih nosilcev. — Noben jezik ni učenjaku presurov in prenerazvit, da ga ne bil vporabil za svoje studije. In zato je tudi najsiromašnejši med slovanskimi našel svojega zastopnika. St. Novaković, srbski učenjak, živoč v Carjevem Gradu, razpravlja o bolgarskem na str. 78—95 »Ein Beitrag zur Kunde der mazedonischen Dialekte. Der Dialekt von Veles-Prilep«. Podaja nam vrelec, iz katerega je zajemal in potem pa neke pripovedke, kar je izšlo vse v posebnem natisu. Od 95—103 str. nadaljuje iz XI. zv. »Archiva« F. Fortunatov svoje »Phonetische Bemerkungen« o Miklosićeve »Etymologisches Wörterbuch«. Rečeno delo je prvo in edino v tej stroki in vrsti med Slovani. »Grundlegend für die slav. Philologie« imenuje je berlinskega vseučilišča profesor Brückner. Nedo-statki poizgubili se mu bodo pri prihodnjih izdajah. Niti naslednjih razprav ne smemo prezreti. Od 103—119 strani »Zwei syntaktische Eigenthümlichkeiten der russischen Sprache von J. Kozlovskij.« »Slavische Denkmäler aus älterer Zeit in Breslau 120—139 von P. Karge« in nadaljevanje (iz »Archiva« 365—416) razprave Brücknerove 140—155 »Ueber die älteren Texte des Polnischen«.

Posebno zanimiv je omenjeni list zaradi svojega t. im. »Kritischer Anzeiger«. Kar se med Slovani važnega na polju jezikoslovja, zgodovine itd. v dežel dá, vse najde oceno v tem oddelku. Ocene te so kratke, stvarne, korenite, naučne za vsacega razumnika. »Kr. Anz.« je tudi večji množini pristopen nego že omenjene razprave, ker je laglje umeti in zanimiv t. r. za vsakega razumnika. Največ ocen nahajamo v tem oddelku navadno od samega izdajatelja Jagić-a. V poslednjih dveh snopičih pa nam »Kritischer Anzeiger« kaže med ocenitelji tri mlade sile slovenske na polju jezikoznanstva: V. Oblāka, Murka in Štrekelja. Komur je pristopen rečeni izvrstni list, naj ga ne zamudi v svoj nauk porabiti in se vpoznati z najvažnejšimi proizvodi duha veččislana naroda slovanskega.

F. S. Lekše.

1) »Cvetje« VIII. 10.

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravnštvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.